

กักกันพืชไทย : เส้นทางปลอดศัตรูพืช

เดือนสิงหาคมเป็นเดือนมหามงคลอีกเดือนหนึ่งของไทย เนื่องจากเป็นเดือนพระราชสมภพของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในวันที่ 12 สิงหาคม ดังนั้น จึงเป็นเดือนที่พสกนิกรชาวไทยต่างจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติในรูปแบบต่าง ๆ ในส่วนของกรมวิชาการเกษตรเอง ได้ร่วมจัดกิจกรรมเพื่อเฉลิมพระเกียรติอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ไม่ว่าจะเป็นการคืนกล้าไม้ ร่องเท้านารีเหลืองกระบี่สู่ป่า ในพื้นที่จังหวัดกระบี่ หรือการปลูกต้นนางพญาเสือโคร่งในพื้นที่ดอยแม่จอมหลวง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ที่ทรงมุ่งมั่นรักษาป่าไว้ให้มีความอุดมสมบูรณ์ รักษาต้นน้ำลำธาร เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อพสกนิกรทุกฝ่าย ดังพระราชดำรัสของพระองค์ที่พระราชทานไว้ว่า “ในหลวงเป็นน้ำ ฉันทจะเป็นป่า”

การปกป้องและรักษาทรัพยากรธรรมชาติ นับว่าเป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคน ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรดิน หรือทรัพยากรน้ำ และบทบาทของหน่วยราชการเองก็ได้ให้ความสำคัญกับประเด็นดังกล่าวเป็นอย่างมาก มีการออกกฎหมายในระดับต่าง ๆ เพื่อรองรับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เพื่อปกป้องทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่เอาไว้ให้เกิดความเสื่อมโทรมน้อยที่สุด และสนับสนุนให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ การรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ให้ยั่งยืน โดยเฉพาะทรัพยากรพืช จำเป็นต้องปกป้องประเทศให้มีความมั่นคงทางชีวภาพ นั่นคือ ไม่ให้เกิดการเข้ามาตั้งรกรากของศัตรูพืชต่างถิ่น เพราะอาจเกิดความเสียหายอย่างรุนแรงจนไม่สามารถจัดการได้

“ฉีกซอง” ฉบับเดือนสิงหาคม ขอนำท่านผู้อ่านไปติดตามสถานการณ์ของกฎหมายที่ว่าด้วยการกักกันพืช เป็นอย่างไร โปรดติดตาม

ปฐมบทการกักกันพืชไทย

ปฐมบทของการกักกันพืชไทยเริ่มขึ้นจากการตราพระราชบัญญัติป้องกันโรคและศัตรูพืช พ.ศ. 2495 เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2495 โดยที่จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตอนที่ 69 เล่มที่ 69 เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2495 กฎหมายฉบับสั้น ๆ มีเพียง 14 มาตราเท่านั้น ตั้งแต่วันที่ 18 สิงหาคมของทุกปีจึงเป็นวันพืชของทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการกักกันพืชไทย สำหรับคณะบุคคลที่นับว่าเป็นปูชนียบุคคลของวงการกักกันพืชไทย ทำหน้าที่ในการตราพระราชบัญญัติดังกล่าว ประกอบด้วย นายถวัลย์ ชลวิจารณ์ นายฉันท จันทน นายชาย สุอังคะ นายเพียรศักดิ์ นิสสัย นายยศ อินทรโกมาลย์สุต นายเสริม วินิจฉัย และนายอินทร์ จันทรสถิตย์ จึงไม่ต้องแปลกใจว่าทำไมอาคารของสำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร จึงได้ชื่อว่า “ตึกถวัลย์ ชลวิจารณ์”

พระราชบัญญัติป้องกันโรคและศัตรูพืช พ.ศ. 2495 มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรเป็นผู้รักษาการ และอธิบดีกรมการกสิกรรมเป็นผู้มีอำนาจตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ หลักการสำคัญของพระราชบัญญัตินี้ คือ ไม่อำนาจในการกำหนดชนิดพืช แหล่งที่มาของพืช การตรวจพืช การกำหนดเขตควบคุม การออ

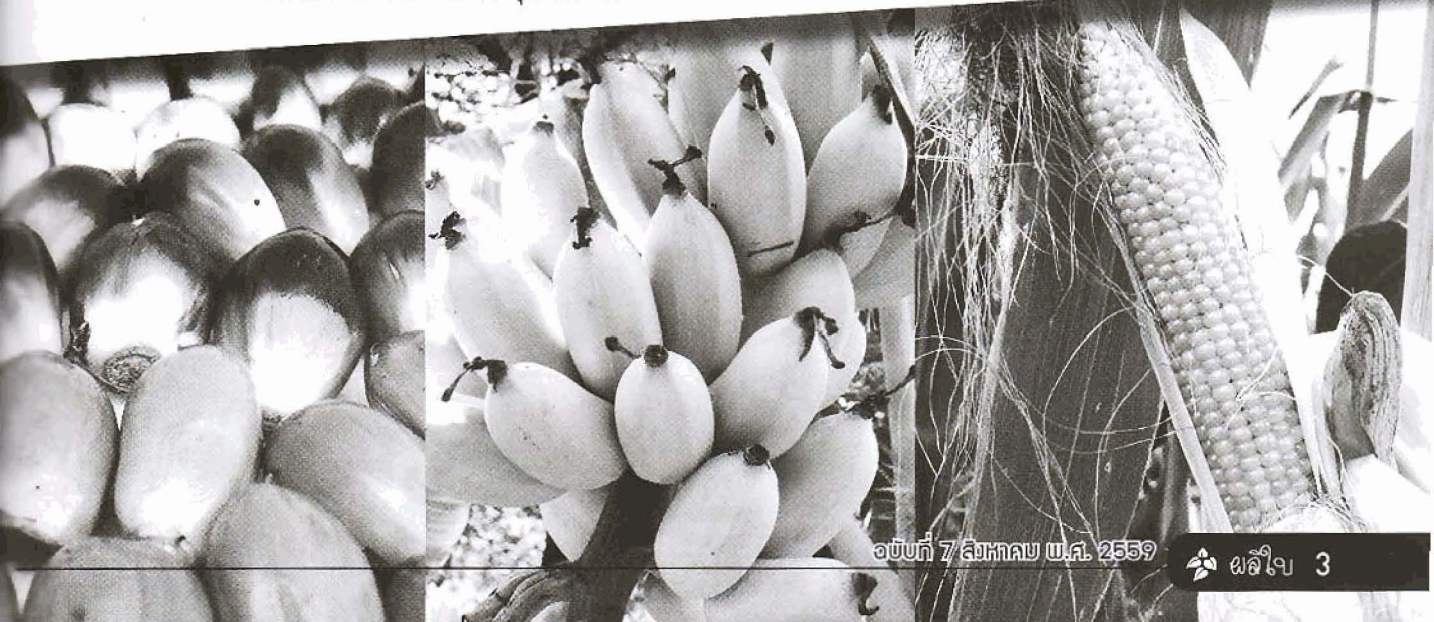
ใบรับรอง และกำหนดให้นำเข้าและส่งออกพืชได้เฉพาะทางด้าน หรือ เมืองท่าที่ประกาศกำหนดเท่านั้น ในเดือนมิถุนายน 2499 กระทรวงเกษตรในยุคนั้น ได้ออกกฎกระทรวงกำหนดชนิดของพืชที่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติฉบับนี้ 4 ชนิด ได้แก่ ข้าว ยางพารา อ้อย และกาแฟ ต่อมาในปี 2503 ได้ออกกฎกระทรวงฉบับใหม่โดยเพิ่มชนิดพืชเป็น 18 ชนิด เนื่องจากขณะนั้นมีศัตรูพืชสำคัญ ๆ ระบาดและทำลายพืชในประเทศต่าง ๆ หลายชนิด ซึ่งหากระบาดเข้าประเทศได้จะทำให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจอย่างกว้างขวาง สำหรับชนิดพืชที่เพิ่มเข้ามา ประกอบด้วย ส้ม มะพร้าว มันเทศ กัลฉ่ำ โกโก้ มันสำปะหลัง ผัก ข้าวโพด ปาล์มน้ำมัน มะละกอ มันฝรั่ง ยาสูบ มะเขือเทศ และมะเขือ ต่อมาในช่วงปลายปี 2503 กระทรวงเกษตรได้ออกประกาศห้ามนำเข้าพืชจากแหล่งต่าง ๆ ที่กำหนด และเริ่มระบุชนิดของศัตรูพืชไว้ในประกาศฉบับดังกล่าว

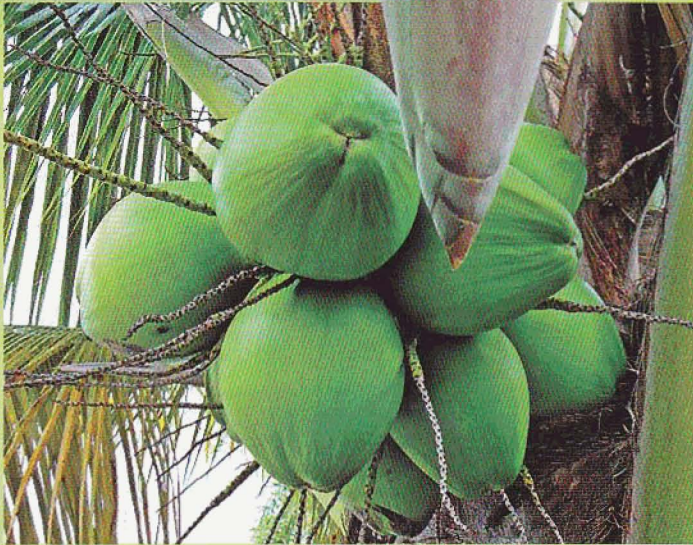
อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติป้องกันโรคและศัตรูพืช พ.ศ. 2495 ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ทำการควบคุมและกักพืชได้ต่อเมื่อพืชที่นำเข้าเป็นศัตรูพืชตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าการแพร่ของศัตรูพืชในระหว่างการนำเข้ามาในราชอาณาจักรก่อนที่จะมีการควบคุมและกักพืชไว้ ทำให้ไม่สามารถควบคุมศัตรูพืชให้มีประสิทธิภาพได้ตามที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกในอนุสัญญา ระหว่างประเทศ (อนุสัญญาว่าด้วยการอารักขาพืชระหว่างประเทศ - International Plant Protection Convention: IPPC) ดังนั้น จึงได้ตราพระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 ขึ้นแทน ประกอบด้วย 27 มาตรา ขยายการควบคุมและกักพืชให้กว้างขวาง ครอบคลุมการนำเข้าหรือนำผ่านราชอาณาจักร ทั้งทางบก ทางเรือ และทางอากาศ

ในปี 2542 พบว่าพระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 มีขบถบัญญัติบางประการเกี่ยวกับมาตรการในการป้องกันและควบคุมการระบาดของศัตรูพืชไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ทำให้การควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของศัตรูพืชไม่เหมาะสมและขาดประสิทธิภาพ จึงกำหนดให้มีคณะกรรมการกักพืชทำหน้าที่ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติดังกล่าว และเพิ่มมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมและตรวจสอบการ

นำเข้าและส่งออกพืชและเชื้อพันธุ์พืช การกำหนดให้มีมาตรการทะเบียนสถานที่เพาะพืชเพื่อการส่งออก การออกใบรับรองปลอดศัตรูพืช รวมถึงการแก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษและอำนาจในการเปรียบเทียบปรับให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ตลอดจนได้แยกค่าป่วยการของพนักงานเจ้าหน้าที่ และค่าตรวจสอบศัตรูพืชออกจากค่าธรรมเนียมทั่วไป เพื่อให้สามารถใช้ในกิจการที่กำหนดในพระราชบัญญัติได้ และปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในขณะนั้น

จากกฎหมายฉบับดังกล่าว จะเห็นได้ว่าหลักการกักกันพืชของไทยใช้วิธีการประกาศห้ามเป็นชนิด ๆ ไป โดยชนิดใดที่ไม่มีประกาศห้ามสามารถนำเข้า - นำผ่านได้เป็นปกติ นั่นคือ เปิดให้เข้ามาได้ก่อน จึงประกาศควบคุมภายหลัง ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติของหลายประเทศ ซึ่งจะปิดไม่ให้นำเข้า - นำผ่านทั้งหมด เว้นแต่ชนิดที่ประกาศให้นำเข้า - นำผ่านได้ หรือปิดทั้งหมดแล้วเปิดทีละตัว ซึ่งต้องย้อนกลับไปยังรากของคำว่า กักกัน ในภาษาอังกฤษ คือ Quarantine คำดังกล่าวมาจากภาษาอิตาเลียน quarantigiorni หมายถึง “40 วัน” ว่ากันว่าในราวศตวรรษที่ 14 เกิดการระบาดของกาฬโรคเข้ามาในยุโรป รัฐบาลของเมืองเวนิสกำหนดให้เรือโดยสารไม่สามารถเข้าเทียบท่าได้จนกว่าจะลอยลำอยู่นอกฝั่งครบ 40 วัน ซึ่งเชื่อว่าเป็นระยะเวลาที่เพียงพอต่อการแสดงอาการของโรค ระหว่างการรอเทียบท่านี้ เรือดังกล่าวจะติดธงสีเหลืองเป็นสัญลักษณ์ จึงเป็นที่มาของระบบ Quarantine ในปัจจุบัน โดยจะเห็นว่าการเสี่ยงในการที่จะเกิดโรคต้องเป็นศูนย์เท่านั้น

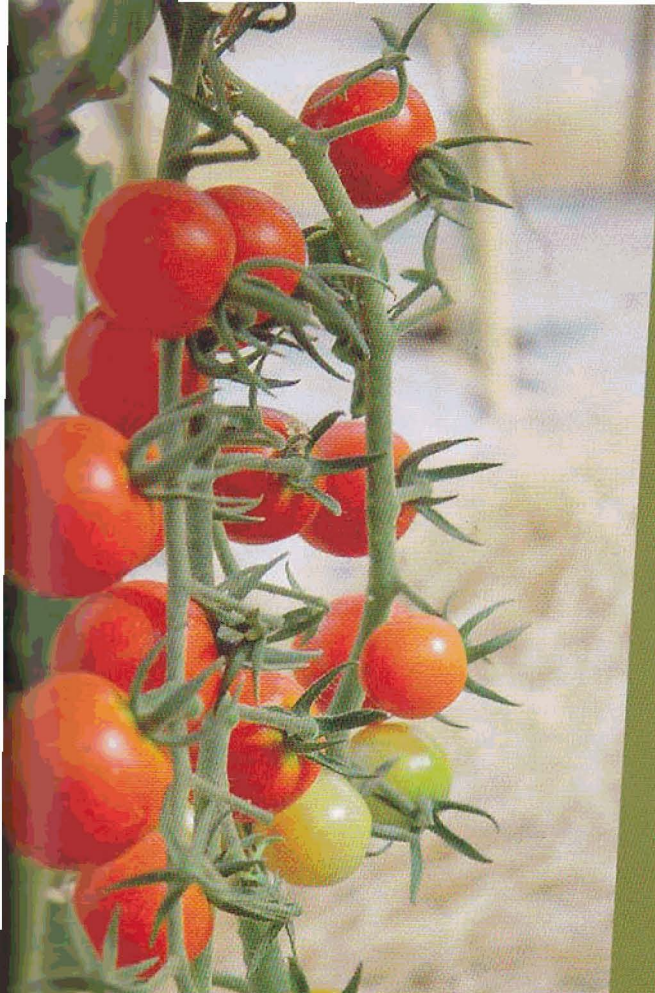

ดังนั้น พระราชบัญญัติกักพืช (ฉบับที่ ๖ พ.ศ. ๒๕๕๑) จึงได้ถูกตราขึ้นและประกาศใช้พระราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอนที่ ๔๐ ก เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๑ โดยกฎหมายฉบับนี้ได้ปรับระบบการกักกันพืชของไทย ด้วยการนำระบบการวิเคราะห์ความเสี่ยงศัตรูพืชมาบังคับใช้อย่างเป็นทางการ ทำให้พืชทุกชนิดตามคำนิยามของกฎหมายฉบับนี้จะต้องผ่านการบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงศัตรูพืชก่อนอนุญาตให้นำเข้าสู่ราชอาณาจักรได้ รวมทั้งได้ปรับปรุงอำนาจหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการกักพืชแก่รัฐมนตรีและอธิบดี โดยยังคงอำนาจในการให้คำแนะนำรัฐมนตรีในการกำหนดชื่อศัตรูพืชหรือพาหะซึ่งมีสิ่งต้องห้ามหรือสิ่งกักกวด การกำหนดชื่อเชื้อพันธุที่จะควบคุม การกำหนดพืชควบคุมและพืชควบคุมเฉพาะ การกำหนดด้านตรวจพืชและสถานกักพืช และการออกกฎกระทรวง ในขณะที่ให้อำนาจในการแนะนำอธิบดีเพื่อกำหนดกิจการที่สามารถนำเข้า - นำผ่านสิ่งต้องห้าม การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการนำเข้าหรือนำผ่านซึ่งสิ่งต้องห้ามเพื่อการค้าหรือกิจการอื่น การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการนำเข้า - นำผ่าน และเงื่อนไขในการนำเข้าหรือนำผ่านสิ่งต้องห้ามหรือสิ่งกักกวด การกำหนดค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบศัตรูพืชและกำจัดศัตรูพืช การระงับรับรองสุขอนามัยพืช หรือใบรับรองสุขอนามัยพืช สำหรับการส่งออก และการออกใบรับรองการกำหนดค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบพืชควบคุมเฉพาะ และการแก้ไขพระราชบัญญัติ กฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการกักพืชตามกฎหมายฉบับนี้

ระบบกักกันพืช เส้นทางปลอดศัตรูพืช

ตามหลักการสากล การกักกันพืช คือการป้องกันไม่ให้ศัตรูพืชติดเข้ามา ดังนั้น ระบบกักกันที่มีประสิทธิภาพต้องพิจารณาจากความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นสำคัญ หรือในทางวิชาการจะเรียกว่า การวิเคราะห์ความเสี่ยง สำหรับการกักกันพืช จะใช้คำว่า การวิเคราะห์ความเสี่ยงศัตรูพืช หรือ Pest Risk Analysis ซึ่ง จะเห็นว่าระบบกักกันพืชให้ความสำคัญกับศัตรูพืชและการจัดการศัตรูพืชไม่ให้ติดเข้ามาในราชอาณาจักรมากกว่าชนิดพืช การวิเคราะห์ความเสี่ยงศัตรูพืชจึงเป็นกระบวนการประเมินหลักฐานด้านชีววิทยา หรือด้านวิทยาศาสตร์อื่น ๆ และด้านเศรษฐกิจ เพื่อพิจารณาว่าศัตรูพืชชนิดหนึ่งควรได้รับการควบคุมหรือไม่ และมาตรการสุขอนามัยพืชใดที่เหมาะสมต่อการจัดการศัตรูพืชชนิดนั้น

ปัจจุบันกฎหมายฉบับดังกล่าวจึงเป็นกฎหมายเพียงฉบับเดียวที่เกี่ยวข้องกับการกักกันพืชอย่างแท้จริง ซึ่งด้านตรวจพืชต้องดำเนินการบังคับใช้ให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ ถึงแม้ว่าในกระบวนการนำเข้า - นำผ่าน - ส่งออก จะมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องอีกหลายฉบับ แต่กฎหมายเหล่านั้นไม่ได้มีเจตนารมณ์เพื่อการปกป้องความปลอดภัยทางชีวภาพของประเทศแต่อย่างใด จากความซ้ำซ้อนและเจตนารมณ์ของกฎหมายแต่ละฉบับที่แตกต่างกัน จึงส่งผลต่อความสำคัญองงานด้านกักกันพืช และประสิทธิภาพของระบบกักกันพืช

ถึงเวลาเปลี่ยนแปลง

กระบวนการในการกักกันพืช ตามกฎหมายฉบับปี 2551 ได้บังคับใช้มาเป็นระยะเวลาหนึ่ง ขณะที่มาตรการในการควบคุมกำจัดศัตรูพืชได้พัฒนาอย่างรวดเร็ว และเปลี่ยนแปลงวิธีการไปตามเทคโนโลยีที่พัฒนามากขึ้นเช่นเดียวกัน การนำใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในหลาย ๆ ประเทศ หรือแม้แต่การใช้ตราสัญลักษณ์แทนใบรับรอง และมาตรฐานระหว่างประเทศว่าด้วยมาตรการทางสุขอนามัยพืช (International Standards for Phytosanitary Measures; ISPMs) ก็มีการปรับเปลี่ยนไปเช่นกัน ประเทศไทยในฐานะภาคีสัญญาการว่าด้วยการอารักขาพืชระหว่างประเทศ จำต้องนำมาตรฐานระหว่างประเทศดังกล่าวมาปรับใช้ เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกที่มีการนำเข้า - ส่งออกระหว่างกัน ตลอดจนปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายให้หน่วยงานต่าง ๆ พิจารณาปรับปรุงกฎหมายในความรับผิดชอบให้มีความทันสมัยและสามารถสอดคล้องกับการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนทั่วไป ในส่วนของพระราชบัญญัติกักพืช (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2551 กรมวิชาการเกษตรพิจารณาแล้วเห็นควรปรับปรุงสาระสำคัญของกฎหมายฉบับดังกล่าวบางประเด็นประกอบด้วย การแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 4 ในส่วนของคำนิยาม ได้แก่

“พืช” หมายความว่า พันธุ์พืชทุกชนิดทั้งพืชบก พืชน้ำ และพืชประเภทอื่น รวมทั้งส่วนหนึ่งส่วนใดของพืช เช่น ต้น ตา ตอ แขนง หน่อ กิ่ง ใบ ราก เหง้า หัว ดอก ผล เมล็ด เชื้อ และสปอร์เห็ด ไม่ว่าที่ยังทำพันธุ์ได้หรือตายแล้ว และให้หมายความรวมถึงตัวห้ำ ตัวเบียน ตัวไหม ไช้ไหม รังไหม จุลินทรีย์ทางการเกษตรด้วย ซึ่งได้ตัดถ้อยคำที่เกี่ยวกับผึ้ง และรังผึ้งออก เนื่องจากเป็นภารกิจของกรมปศุสัตว์

ยกเลิกคำนิยาม “สิ่งต้องห้าม” “สิ่งกักกั” “สิ่งไม่ต้องห้าม” และเพิ่มเติมคำนิยาม “สิ่งควบคุม” และ “สิ่งไม่ควบคุม” เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐาน ISPMs โดยให้ความหมาย “สิ่งควบคุม” หมายความว่า พืช ศัตรูพืช และพาหะที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

ให้เป็นสิ่งควบคุม และ “สิ่งไม่ควบคุม” หมายความว่า พืชอย่างอื่นที่ไม่เป็นสิ่งควบคุม ทั้งนี้ ตามมาตรฐาน ISPM หมายเลข 15 ให้นิยามคำว่า regulated article (สิ่งควบคุม) หมายถึง พืช ผลิผลใดก็ตาม สถานที่เก็บรักษา การบรรจุหีบห่อ เครื่องนำส่ง ภาชนะบรรจุ ดินและสิ่งมีชีวิตใดก็ตาม สิ่งของหรือวัตถุที่สามารถเก็บหรือแพร่ศัตรูพืชที่เห็นสมควรใช้มาตรการสุขอนามัยพืชต่าง ๆ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งระหว่างประเทศ และ regulated pest (ศัตรูพืชควบคุม) หมายถึง ศัตรูพืชกักกันหรือศัตรูพืชไม่ใช่ศัตรูพืชกักกัน ที่ต้องมีการควบคุม

“ใบรับรองสุขอนามัยพืช” หมายความว่า หนังสือสำคัญที่ออกเป็นกระดาษ หรืออิเล็กทรอนิกส์ ตราประทับ เครื่องหมาย หรืออื่น ๆ ซึ่งออกโดยหน่วยงานผู้มีอำนาจของประเทศที่ส่งออกซึ่งพืช เชื้อพันธุ์พืช หรือพาหะ เพื่อรับรองว่าพืช เชื้อพันธุ์พืช หรือพาหะที่ส่งออกปลอดจากศัตรูพืชตามข้อกำหนดของประเทศผู้นำเข้า

“ใบรับรองสุขอนามัยพืชสำหรับการส่งออก” หมายความว่า หนังสือสำคัญที่ออกเป็นกระดาษ หรืออิเล็กทรอนิกส์ ตราประทับ เครื่องหมาย หรืออื่น ๆ ซึ่งออกโดยหน่วยงานผู้มีอำนาจของประเทศที่ส่งออกพืช เชื้อพันธุ์พืช หรือพาหะ เพื่อรับรองว่าพืช เชื้อพันธุ์พืช หรือพาหะที่ได้นำเข้าหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร และถูกส่งต่อไปประเทศอื่น ปลอดจากศัตรูพืชของประเทศไทย ตามข้อกำหนดของประเทศผู้นำเข้า

“ใบรับรองสุขอนามัย” หมายความว่า หนังสือสำคัญที่ออกเป็นกระดาษ หรืออิเล็กทรอนิกส์ ตราประทับ เครื่องหมาย หรืออื่น ๆ ซึ่งออกโดยหน่วยงานผู้มีอำนาจของประเทศที่ส่งออกพืชควบคุมเฉพาะ เพื่อรับรองว่าพืชควบคุมเฉพาะที่ส่งออกปลอดจากเชื้อจุลินทรีย์หรือสิ่งอื่นใดที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของมนุษย์ตามข้อกำหนดของประเทศผู้นำเข้า

นอกจากนี้ มีการแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 5 ทวิ ในส่วนของคณะกรรมการกักพืช ซึ่งมีปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน โดยเพิ่มอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช หรือผู้แทน เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ หรือผู้แทน และแก้ไขจากผู้ว่าการการสื่อสารแห่งประเทศไทย เป็น ผู้จัดการใหญ่บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด (มหาชน) หรือผู้แทน และเปลี่ยนชื่อจาก ผู้อำนวยการกองควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร เป็น ผู้อำนวยการสำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร เพื่อให้สอดคล้องกับชื่อหน่วยงานที่เปลี่ยนแปลงไป และสอดคล้องกับภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการกักพืช

คณะกรรมการกักพืช มีอำนาจหน้าที่ในการให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการกำหนดชื่อพืช ศัตรูพืชหรือพาหะเป็นสิ่งควบคุม ชื่อเชื้อพันธุ์พืชที่จะควบคุม กำหนดเป็นพืชควบคุมและพืชควบคุมเฉพาะ การกำหนดด้านตรวจพืชและสถานกักพืช การออกกฎกระทรวง และการแก้ไข รวมทั้งให้คำแนะนำอธิบดีในการกำหนดกิจการที่สามารถนำเข้าหรือนำผ่านซึ่งสิ่งควบคุม การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการนำเข้าหรือนำผ่านสิ่งควบคุมเพื่อการค้าหรือเพื่อกิจการอื่น กำหนดค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบศัตรูพืชและ

กำจัดศัตรูพืช การขอใบรับรองสุขอนามัยพืช และใบรับรองสุขอนามัย ตลอดจนปฏิบัติการตามข้อกำหนดที่กำหนดให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการ

จากการปรับปรุงและเพิ่มเติมคำนิยามดังกล่าว หากกฎหมายฉบับดังกล่าวผ่านการพิจารณาและมีผลบังคับใช้ จะส่งผลกระทบต่อการดำเนินการที่จะต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องอยู่มาก เนื่องจากได้กำหนดหลักในการดำเนินการไว้เป็น 2 ลักษณะ คือ “สิ่งควบคุม” กับ “สิ่งไม่ควบคุม” จากเดิม คือ “สิ่งต้องห้าม” “สิ่งจำกัด” และ “สิ่งไม่ต้องห้าม” ซึ่งจะต้องมีการปรับปรุงกฎหมายฉบับรองให้สอดคล้องกับกฎหมายหลัก ประเด็นหนึ่งที่จะช่วยอำนวยความสะดวกในการนำเข้าส่งออก คือ สิ่งไม่ควบคุมสามารถนำเข้าได้โดยแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายที่กำหนด จากเดิมที่ต้องมีใบรับรองสุขอนามัยพืชกำกับมาด้วย และได้เพิ่มเติมให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจปฏิบัติการเกี่ยวกับสิ่งควบคุมและสิ่งไม่ควบคุมที่นำเข้าหรือจำหน่าย โดยให้ตรวจวินิจฉัยศัตรูพืชขรมยา

พ่นยา หรือใช้วิธีการอื่นใดตามที่เห็นว่าจำเป็นโดยเจ้าของหรือผู้ครอบครองเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย ยึดหรือกักไว้ ณ สถานกักพืช หรือ ณ ที่ใด ๆ ตามกำหนดเวลาที่เห็นว่าจำเป็น และให้อำนาจสั่งให้ผู้เข้าซึ่งพืช สิ่งควบคุมและสิ่งไม่ควบคุม หรือเชื้อพันธุ์พืชที่มีศัตรูพืชติดเข้ามาด้วย ส่งสิ่งเหล่านั้นออกไปนอกราชอาณาจักร และทำลายเท่าที่จำเป็นในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าศัตรูพืชที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงมาก และไม่อาจดำเนินการแก้ไขโดยวิธีการตามที่เหมาะสม นอกจากนี้ ได้บัญญัติห้ามมิให้บุคคลใดนำพืช สิ่งควบคุมหรือเชื้อพันธุ์พืชออกไปจากด่านตรวจพืช สถานกักพืช หรือยานพาหนะในกรณีนำผ่านราชอาณาจักร หรือจากที่ใด ๆ ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้สั่งยึดหรือกักไว้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่

การดำเนินการแก้ไขพระราชบัญญัติกักพืชฉบับปัจจุบัน ยังอยู่ในกระบวนการของการปรับปรุงกฎหมาย ซึ่งคงต้องใช้เวลาระยะหนึ่ง กฎหมายฉบับดังกล่าวเป็นกฎหมายอีกฉบับหนึ่งที่รัฐบาลปัจจุบันที่เห็นควรให้เร่งรัดดำเนินการ ในส่วนของกรมวิชาการเกษตรเอง ผู้เกี่ยวข้องทั้งหลายคงต้องเตรียมการรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวให้พร้อม เพราะเป็นกฎหมายสำคัญอันดับต้น ๆ ของการปกป้องประเทศให้ปลอดภัยจากศัตรูพืช และเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจของประเทศโดยตรง การเตรียมการรองรับที่เพียงพอจะแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของการกักพืชไทย

ปัญหาคือ เรามีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวแล้วหรือยังเป็นกำลังใจให้กับผู้เกี่ยวข้องกับการกักกันพืชไทยทุกท่าน ขอพลังจงอยู่กับท่าน

(ขอบคุณ : สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร สำนักนิติการ กรมวิชาการเกษตร/ข้อมูล)

คำถามถึงของ กองบรรณาธิการจดหมายข่าวผลไม้ฯ
กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
E-mail: asuwannakoot@hotmail.com

พบกันใหม่ฉบับหน้า
สวัสดี...อังกฤษ

โครงการวิจัยและพัฒนามะดันป

คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม โดยสำนักงาน ก.พ.ร. ได้กำหนดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ เพื่อมอบรางวัลความเป็นเลิศด้านการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม โดยในระยะแรกเป็นการมอบรางวัลให้กับจังหวัด และต่อมาได้ขยายผลไปยังส่วนราชการระดับกรมหรือเทียบเท่าในปี 2556

รางวัลความเป็นเลิศด้านการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม แบ่งออกเป็น 4 ประเภทรางวัล ได้แก่ รางวัลที่มอบให้กับจังหวัด 1 ประเภทรางวัล คือ รางวัลกระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารราชการ และรางวัลที่มอบให้กับส่วนราชการระดับกรม/เทียบเท่า 3 ประเภทรางวัล คือ รางวัลพัฒนาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม รางวัลขยายผลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมอย่างเป็นเลิศ

ผลงานของกรมวิชาการเกษตร

โครงการวิจัยและพัฒนามะดันป่าเพื่อการใช้ประโยชน์โดยเกษตรกรมีส่วนร่วม เป็นโครงการที่สืบเนื่องจากโครงการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์เชื้อพันธุกรรมไม้ผล 4 สกุล ซึ่งเป็นโครงการความร่วมมือทางวิชาการด้านอนุรักษ์พันธุกรรมไม้ผลป่าระดับภูมิภาคกับประเทศอินเดีย อินโดนีเซียและมาเลเซีย ร่วมกับกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก และโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ โดยมีสถาบันวิจัยทรัพยากรพันธุกรรมพืชนานาชาติ เป็นผู้ประสานงานระดับภูมิภาคเป็นระยะเวลา 5 ปี ตั้งแต่ปี 2553 - 2557 ศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษเป็นผู้ดำเนินงานในระดับพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่ออนุรักษ์และใช้ประโยชน์ไม้ผล 4 สกุลที่มีความหลากหลายและมีความสำคัญทางเศรษฐกิจทั้งพันธุ์ปลูกและพันธุ์ป่า ประกอบด้วยไม้ผลสกุลมะม่วง มังคุด เงาะ และส้ม

โครงการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์เชื้อพันธุกรรมไม้ผล 4 สกุล มีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพชีวิต ความมั่นคงทางอาหารของกลุ่มเกษตรกรด้วยการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากแหล่งเชื้อพันธุกรรมไม้ผลเขตร้อน ในการเพิ่มรายได้แก่ชุมชน ส่งเสริมให้มีการรักษาสภาพแวดล้อม ความสมดุลของระบบนิเวศ การป้องกันและลดภาวะโลกร้อน เพิ่มสมรรถนะ

และพัฒนาบุคลากรของชุมชน กลุ่มเกษตรกร กลุ่มผู้ใช้ประโยชน์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างยั่งยืนด้วยหลักการปฏิบัติที่ดี

ก่อนเริ่มดำเนินโครงการวิจัยและพัฒนามะดันป่าเพื่อการใช้ประโยชน์ คณะกรรมการได้ลงพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษเพื่อคัดเลือกกลุ่มเกษตรกรพื้นที่เป้าหมายและพื้นที่เปรียบเทียบกับพิจารณาจากการใช้ประโยชน์ของพืชป่าอย่างน้อย 1 สกลจาก 4 สกุล คณะกรรมการได้คัดเลือกการใช้ประโยชน์ของมะดันป่า ซึ่งเป็นพืชที่อยู่ในสกุลมังคุด ในการใช้กิ่งแขนงมาทำไม้ท่อนขึ้นไก่อย่างจนเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนตำบลห้วยทับทันที่มีชื่อเสียงระดับ 5 ดาว และมีการนำไม้จากป่าธรรมชาติมาใช้เพิ่มมากขึ้นทุกปี พร้อมทั้งคัดเลือกชุมชนเข้าร่วมดำเนินกิจกรรม 10 ชุมชน ประกอบด้วย ชุมชนในตำบลห้วยทับทัน ที่มีต้นมะดันป่าและมีการนำไปใช้งานมาก และชุมชนในตำบลลิเซ ที่มีต้นมะดันป่าและมีการนำไปใช้งานน้อยหรือไม่มีการใช้งาน

ศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษดำเนินกิจกรรมของโครงการเพื่อต้องการให้ชุมชนมีไม้มะดันป่าใช้อย่างพอเพียงตลอดทั้งปี และมีราคาที่เป็นที่ยอมรับทั้งผู้จัดหาไม้และผู้ขายไก่อ่าง ต้นมะดันป่าได้รับการอนุรักษ์ไว้ในพื้นที่ธรรมชาติควบคู่ไปกับการใช้ประโยชน์ของชุมชนอย่างยั่งยืน และมีผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เกิดขึ้น

แบบเบี่ยงมะดันป่าบ้านป่า

ซึ่งรางวัลจาก ก.พ.ร.

ผ้าที่ได้จากการย้อมด้วยเปลือกไม้มะดันป่า

เปลือกไม้มะดันป่าที่เหลือทิ้งจากการเหลาสามารถนำไปย้อมผ้าได้

จากส่วนอื่น ๆ ของมะดันป่า โดยดำเนินการศึกษาการขยายพันธุ์มะดันป่า วิธีการเพาะเมล็ด การใช้วัสดุที่เหมาะสมในการเพาะกล้า การตอนกิ่ง การสร้างโรงเรือนต้นแบบเพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการและการแพร่กระจายพันธุ์ไม้ จากนั้นถ่ายทอดเทคโนโลยีการขยายพันธุ์มะดันป่าแบบต่าง ๆ แก่ชุมชน โดยการจัดตั้งโรงเรือนเพาะชำของชุมชนจำนวน 2 แห่ง ได้แก่ โรงเรือนเพาะชำชุมชนห้วยทับทันและโรงเรือนเพาะชำชุมชนอิเซ ทั้งยังมีกิจกรรมต่อเนื่อง คือ พัฒนาการปลูกมะดันป่าในสภาพแปลง โดยใช้ต้นกล้าที่ขยายพันธุ์ได้ในโรงเรือน ทดสอบระยะปลูกและการเขตกรรมที่เหมาะสมเพื่อขยายผลและสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกต้นมะดันป่า พร้อมทั้งพัฒนารูปแบบการตัดแต่งต้นมะดันป่าเพื่อการใช้ประโยชน์จากท่อนไม้ให้สามารถหมุนเวียนตัดไม้ได้ทั้งปีและมีปริมาณมาก ซึ่งวิธีการตัดไม้มะดันป่าจากต้นมีความสำคัญต่อการสร้างตายอดใหม่ หากตัดไม้ถูกวิธี กิ่งไม้ที่ติดกับลำต้นจะฉีกและแห้งตาย ทำให้การสร้างยอดใหม่มีจำนวนลดลง

นอกจากนี้ ยังได้พัฒนาสูตรการทำน้ำมะดันป่าพร้อมดื่ม จัดทำเอกสารภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งอาหารพื้นเมืองและยาจากมะดันป่า ทดสอบการย้อมสีสกัดจากใบ เปลือกไม้มะดันป่าที่เหลือจากการเหลาเป็นไม้หนิใบไถ่อย่าง โดยทดสอบกับผ้าฝ้ายและ

ผ้าไหม พบว่ามีสีสวยงาม เป็นเอกลักษณ์ อีกทั้งสามารถพัฒนาวิธีการใช้สารช่วยย้อมหรือสารกระตุ้นสีเพื่อเพิ่มความหลากหลายของสีได้ด้วย

พัฒนาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

โครงการวิจัยและพัฒนามะดันป่าเพื่อการใช้ประโยชน์ โดยเกษตรกรมีส่วนร่วม ของกรมวิชาการเกษตร เป็นโครงการที่อยู่ในเกณฑ์การตรวจประเมินผลการดำเนินงานในพื้นที่ของสำนักงาน ก.พ.ร. โดยมีการลงพื้นที่ตรวจประเมิน ณ หมู่บ้านหนองฮู ตำบลอิเซ อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ เมื่อเดือนมิถุนายนที่ผ่านมา ซึ่งรางวัลพัฒนาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม จะมอบให้กับหน่วยงานที่มีผลการดำเนินงานที่แสดงให้เห็นว่ามีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการ และมีการทำงานแบบร่วมมือกันในลักษณะหุ้นส่วน หรือภาคีเครือข่าย โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการในระดับโครงการ ซึ่งเป็นการดำเนินการเพื่อพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาแบบมีส่วนร่วม

คณะกรรมการฯ จะพิจารณาให้โครงการฯ ได้รับรางวัลในระดับใด เป็นสิ่งที่ต้องคอยติดตาม แต่ที่ชัดเจนอยู่แล้วคือ การดำเนินงานของโครงการฯ สามารถตอบสนองคนในชุมชนได้อย่างแน่นอน

ผลงานวิจัยดีเด่น

ตอนที่ 2

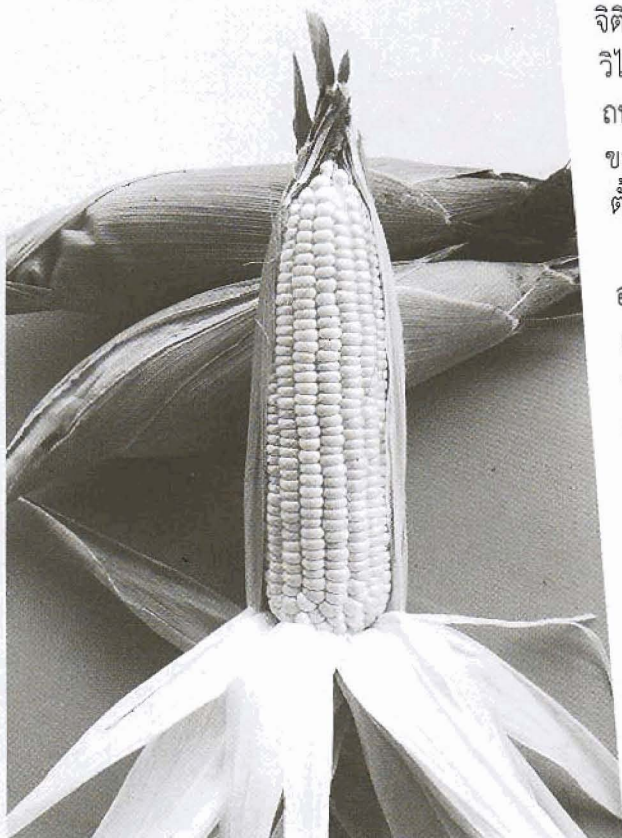
เมื่อฉบับที่แล้ว จดหมายข่าวผลิใบฯ ได้นำเสนอผลงานวิจัยดีเด่นกรมวิชาการเกษตร ประจำปี 2558 ประกอบด้วยประเภทงานวิจัยพื้นฐาน ระดับดีเด่น 1 รางวัล ระดับชมเชย 2 รางวัล และประเภทงานวิจัยประยุกต์ ระดับชมเชย 2 รางวัล ฉบับนี้ขอเสนอประเภทงานวิจัยปรับปรุงพันธุ์ และประเภทงานวิจัยพัฒนางานวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ประเภทงานวิจัยปรับปรุงพันธุ์

ระดับดีเด่น

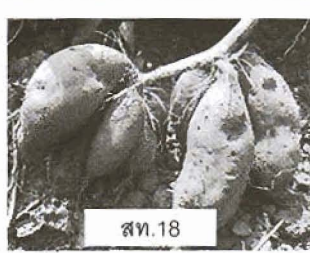
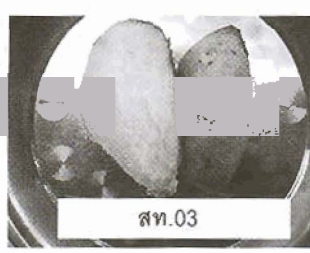
ข้าวโพดหวานลูกผสมพันธุ์ชยันนาท 2 ดำเนินการวิจัยโดย กิตติภพ วายุภาพ เขาวนาถ พฤทธิเทพ จิราลักษณ์ ภูมิโรจนวรรษมน มงคล อัจฉรา จอมสง่าวงศ์ ฉลอง เกิดศรี โสพิศ ใจปาละ ชูชาติ บุญศักดิ์ ปวีณา ไชยวรรณ สุมนา งามพ่องใส อารดา มาลี กัลยา วิธึ อมรา ไตรศิริ สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน นงลักษณ์ บันลวย สันติ พรหมคำ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลพบุรี สิทธิ แดงประดับ ศูนย์วิจัยพืชสวนยะลา วิภารัตน์ ดำริเข้มตระกูล ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเลย ผุด จันทรสุขโข ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสุพรรณบุรี อารีรัตน์ พระเพชร ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสุโขทัย จารุวรรณ บางแวก นฤเทพ เวชภิบาล กองวิจัยและพัฒนาวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวและแปรรูปผลิตผลเกษตร จิตติมา ยถาภูธานนท์ กองวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร วิไลวรรณ พรหมคำ สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช วันชัย ถนอมทรัพย์ ที่ปรึกษากรมวิชาการเกษตร ร่วมกับข้าราชการบำนาญของกรมวิชาการเกษตร แฉล้ม มาศวรรณาศักดิ์ เฟื่องผล และธงชัย ตั้งเปรมศรี

กรมวิชาการเกษตรดำเนินการปรับปรุงพันธุ์ข้าวโพดหวานมาอย่างต่อเนื่อง พันธุ์ที่ได้รับการรับรองและพันธุ์ที่แนะนำหลายพันธุ์ เช่น ข้าวโพดหวานลูกผสมพันธุ์สงขลา 84-1 ข้าวโพดหวานลูกผสมพันธุ์ชยันนาท 86-1 แต่อย่างไรก็ตาม เกษตรกรยังมีความต้องการพันธุ์ข้าวโพดหวานลูกผสมที่ให้ผลผลิตสูงขึ้น เพื่อให้เกิดผลกำไรมากขึ้น งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงข้าวโพดหวานลูกผสมให้มีผลผลิตฝักสด ทั้งเปลือกสูงกว่าชยันนาท 86-1 และพันธุ์ไฮบริด 3 ไม่น้อยกว่า 4% เมล็ดสดมีความหวานไม่น้อยกว่า 9 องศาบริกซ์ และมีความต้านทานต่อโรคใบไหม้แผลใหญ่

ซึ่งมีผลรวมลูกผสมพันธุ์ชยันนาท 2
 ซึ่งมีผลรวมที่เกิดจากการผสมระหว่าง
 พันธุ์แม่พันธุ์ 75 และสายพันธุ์แท้เบอร์
 1 ซึ่งได้จากการพัฒนาพันธุ์ ณ ศูนย์วิจัย
 ชยันนาท เมื่อปี 2549 จากการประเมิน
 ผลผลิตจำนวน 18 แปลง พบว่า ข้าวโพด
 ลูกผสมพันธุ์ชยันนาท 2 ให้ผลผลิต
 เฉลี่ยเฉลี่ย 2,897 กิโลกรัมต่อไร่ ให้
 ผลผลิตมากกว่าพันธุ์ชยันนาท 86-1 และ
 พันธุ์แม่พันธุ์ 3 ให้ผลผลิตฝักสดเปลือก
 เฉลี่ย 13.4 กิโลกรัมต่อไร่ ให้ควมหวาน 13.4
 เปอร์เซ็นต์ อัตราแลกเนื้อ 46% เมล็ด
 ให้เนื้อเมื่อปรุงรรมการบ่มขนาด 4.8 x 18.0
 เซนติเมตร คุณภาพการบริโภคหวานนุ่ม
 มีปริมาณน้ำตาลปานกลางต่อโรคใบไหม้
 และศัตรู ระยะปลูกที่เหมาะสมคือ 75x20
 เซนติเมตร อัตราปุ๋ยไนโตรเจนที่เหมาะสม
 คือ 40 กิโลกรัม N ต่อไร่ และสามารถปรับตัว
 ได้กับสภาพแวดล้อม

ข้าวโพดหวานลูกผสมพันธุ์ชยันนาท 2
 ได้รับการพิจารณาเป็นพันธุ์รับรองเมื่อวันที่
 30 ตุลาคม 2558 และได้จำหน่ายให้
 เกษตรกร บุคคลที่สนใจซื้อไปทดลองปลูก
 จำนวน 93 กิโลกรัม คิดเป็นพื้นที่ 62 ไร่
 จำนวน 17 จังหวัด โดยส่วนใหญ่เกษตรกร
 ปลูกขายส่งตลาดฝักสดและให้การตอบรับ
 การใช้พันธุ์ชยันนาท 2 เป็นอย่างดี

ระดับดี

การปรับปรุงพันธุ์มันเทศเพื่อการบริโภค
 สด ดำเนินการวิจัยโดย รักษ์ชัย คุรุบรรเจิดจิต
 เพ็ญจันทร์ สุทธานุกูล ทศนัย เพิ่มศักดิ์ พรหมภา
 รัตน์โกศล ศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย ณรงค์
 แดงเปี่ยม ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร
 พิจิตร กำพล เมืองโคมพัส ศูนย์วิจัยและ
 พัฒนาการเกษตรที่สูงเพชรบูรณ์

มันเทศเป็นพืชที่มีคุณค่าทางโภชนาการ
 สูง โดยเฉพาะแป้ง น้ำตาล และแร่ธาตุสำคัญ
 เหมาะสำหรับการบริโภคของมนุษย์และ
 สัตว์ ทั้งส่วนหัว เถา ใบ และยอดอ่อน มันเทศ
 ถูกนำไปใช้ในการประกอบอาหารทั้งคาวและ
 หวาน ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกมันเทศ
 ประมาณ 58,000 ไร่ ให้ผลผลิต 147,000 ตัน
 ซึ่งผลผลิตส่วนใหญ่ใช้บริโภคภายในประเทศ

ตลาดต่างประเทศต้องการมันเทศที่มี
 ผิวหัวสีแดง เนื้อสีเหลือง หัวค่อนข้างยาว เนื้อ
 เหนียวแน่น ละเอียด มีเส้นใยน้อย และมีรส
 หวาน พันธุ์ที่เกษตรกรนิยมปลูกในปัจจุบัน
 ได้แก่ พันธุ์แม่ใจ ไอ้กุด และพื้นเมือง ที่ผ่านมา
 ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร ได้
 ปรับปรุงพันธุ์มันเทศพันธุ์พิจิตร 1 ที่มีหัวสีแดง
 เนื้อสีม่วง ปลูกได้ทั้งฤดูแล้งและฤดูฝน อายุ
 เก็บเกี่ยวสั้น นอกจากนี้ ยังมีสายพันธุ์ทั้งใน
 และต่างประเทศที่มีลักษณะดี เนื้อมีทั้งสีขาว
 ม่วง เหลือง และส้ม

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร
 จึงได้ร่วมกับศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร
 สุโขทัย ดำเนินการปรับปรุงพันธุ์มันเทศ
 สำหรับใช้บริโภคสด โดยผสมข้ามพันธุ์มันเทศ

ที่มีลักษณะดีทั้งในและต่างประเทศ ปลูกและคัดเลือกพันธุ์ลูกผสมตามเกณฑ์ที่กำหนด ทำให้ได้
 6 สายพันธุ์ หลังทดสอบพันธุ์ใน 3 แหล่งปลูกทำให้ได้สายพันธุ์ดีเด่น 3 สายพันธุ์ ได้แก่ สายพันธุ์
 สท.03 สท.10 และ สท.18 เมื่อนำทั้ง 3 สายพันธุ์ไปทดสอบร่วมกับพันธุ์ท้องถิ่นในไร่เกษตรกร
 6 แห่ง ทำให้ได้พันธุ์ที่โดดเด่น 2 สายพันธุ์ คือ สายพันธุ์ สท.03 ที่เจริญเติบโตเร็วและคลุมพื้นที่
 หรือวัชพืชได้ดี ทนทานต่อด้วงวง มันเทศผิวเปลือกสีขาว เนื้อเมื่อสุกสีเหลือง เนื้อเหนียวนุ่ม
 รสชาติดี ผู้บริโภคยอมรับสูง ผลผลิตเฉลี่ยในการทดสอบพันธุ์ 3,884 กิโลกรัมต่อไร่ และผลผลิต
 เฉลี่ยในแปลงเกษตรกร 1,619 กิโลกรัมต่อไร่ และสายพันธุ์ สท.18 ที่เจริญเติบโตดี ผิวเปลือก
 สีแดง เนื้อเมื่อสุกสีเหลือง เนื้อเหนียวละเอียด รสหวาน รสชาติดี ผู้บริโภคยอมรับสูง มันเทศ
 100 กรัม มีเบต้าแคโรทีน 480 ไมโครกรัม โปรตีน 1.2 กรัม ผลผลิตเฉลี่ยในการทดสอบพันธุ์
 2,900 กิโลกรัมต่อไร่ และผลผลิตเฉลี่ยในแปลงเกษตรกร 1,722 กิโลกรัมต่อไร่

จากผลการทดสอบแสดงให้เห็นว่าสายพันธุ์ สท.03 และ สท.18 เหมาะสำหรับแนะนำให้เกษตรกรปลูก ซึ่งจะ ทำให้เกษตรกรผู้ปลูกมันเทศมีรายได้เพิ่มขึ้นจากเดิมที่ จำหน่ายกิโลกรัมละ 5 บาท หรือเฉลี่ยไร่ละ 10,820 บาท เป็น 14,000 - 19,420 บาทต่อไร่ หรือมีรายได้เพิ่มขึ้น ไร่ละ 3,680 - 8,600 บาท เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับ เกษตรกรผู้ปลูกและมีแรงจูงใจให้มีการปลูกมันเทศ เพิ่มขึ้น สามารถใช้ปลูกทดแทนพืชที่ใช้ปริมาณน้ำต่อฤดู ปลูกมากได้

ระดับชมเชย

การทดสอบพันธุ์พริกชี้หนุผลใหญ่พันธุ์จินดา

ดำเนินการวิจัยโดย จันทนา โชคพาชื่น ธวัชชัย นิเมกัรรัตน์ ศุภลักษณ์ ทองทิพย์ รักชัย คุรุบรรเจดจิต สถาบันวิจัยพืชสวน อำเภอ ประเสริฐสุข ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาญจนบุรี พืชชนิดตา ธารานุกูล ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรโนนสูง

ปี 2556 มีพื้นที่ปลูกพริกจินดาของประเทศไทยมี 54,300 ไร่ ให้ ผลผลิตประมาณ 87 ตัน มีมูลค่า 5.3 ล้านบาท สำหรับการปรับปรุงพันธุ์พริก ต้องใช้ต้นทุนด้านการวิจัยและพัฒนามากขึ้น เมล็ดพันธุ์พริกที่มีใน ประเทศไทยเป็นเมล็ดพันธุ์ลูกผสมที่มีมานานแล้ว พันธุ์พริกต่าง ๆ มีความ

เสื่อมถอยของสายพันธุ์และเมล็ดพันธุ์ ความทนทานต่อสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม ต่อการเปลี่ยนแปลงสถานะอากาศ โดย ศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ เป็น หน่วยงานหลักในการดำเนินการ ปรับปรุงพันธุ์พริกตั้งแต่ปี 2551 มีเมล็ดพันธุ์พริกจินดาพันธุ์ ที่ผ่านการคัดเลือกโดยการ ปรับปรุงพันธุ์ที่ถูกต้อง โดย รวบรวมพริกชี้หนุพันธุ์จินดา 55 สายพันธุ์และทำการปลูกคัดเลือก ด้วยวิธีคัดสายพันธุ์บริสุทธิ์ กระทั่ง ได้สายพันธุ์ที่มีผลผลิตสูง คุณภาพ

ตรงตามเกณฑ์การคัดเลือก 4 สายพันธุ์ คือ พจ.054 ศก.24 พจ.045 และ ศก.20 จากนั้น ทดลองแบบ RCB จำนวน 4 ซ้ำ 6 กรรมวิธี พบว่า การปลูกในฤดูแล้ง พันธุ์ ศก.24 สามารถปรับตัวและให้ผลผลิตสดต่อไร่ สูงกว่าพันธุ์การค้า 33.9% ในพื้นที่ปลูกภาค ตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง พันธุ์ พจ. 054 ให้ผลผลิตสดสูงกว่าพันธุ์การค้า 22.7%

การปลูกในฤดูฝน ผลผลิตพริกทุก พันธุ์ที่ทดสอบลดลงมากกว่า 40% เมื่อ เปรียบเทียบกับฤดูแล้ง อย่างไรก็ตาม พันธุ์ ศก. 24 และ พจ.054 ยังให้ผลผลิตสดต่อไร่สูงกว่า พันธุ์การค้าในพื้นที่ปลูกภาคตะวันออกเฉียง เหนือและภาคกลาง สำหรับความทนทานต่อ โรคแอนแทรคโนสซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญของ พริก พบว่า พริกจินดาพันธุ์ ศก.24 และ พจ. 054 มีความทนทานโรคในระดับเดียวกับ พันธุ์การค้า นอกจากนี้ เกษตรกรยังมีความ พึงพอใจต่อขนาดผล สีส้ม และการเก็บเกี่ยว ซึ่งทั้ง 2 พันธุ์ คณะนักวิจัยดำเนินการขอ จดทะเบียนพันธุ์พืชเพื่อเป็นพันธุ์พืชแนะนำ ของกรมวิชาการเกษตร และทำการขอผลิต

การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับตาหลาในเชิงพาณิชย์

การพัฒนาการสกัดเส้นใยจากต้นตาหลา

นวัตกรรมที่โดดเด่นในอุตสาหกรรมทอผ้า

วิจัยและพัฒนากาแฟหรือเสาะ

การเกษตรเขตที่ 8 กรมการเกษตร

และผลิตภัณฑ์หลัก ขยายผลเพื่อนำพันธุ์พริกจินดาออกสู่เกษตรกร
และสนใจต่อไป

วิสาหกิจพัฒนางานวิจัย

ระดับดีเด่น

การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับตาหลาในเชิงพาณิชย์ด้วยการ
สกัดเส้นใยจากลำต้นตาหลาเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมทอผ้าใน
จังหวัดนราธิวาส ดำเนินการวิจัยโดย ดาริกา ดาวจันอัด อนันต์
ประเสริฐ นลินี จาริกภากร ธัชธาวินท์ สรรุโณ สุพันธ์ ธีราวุฒิ
ภิญโญ กิตติไพศาล วิภาลัย พุดจันทิก สุณีย์ สันหมุด เอมอร
ประทอง สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8

การแปรรูปช่วยเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตทางการเกษตร
ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการผลิตเส้นใยจาก
ตาหลา ในปัจจุบันมีการผลิตเส้นใยจากพืชหลายชนิด เช่น การสกัด
เส้นใยจากก้านใบบัวหลวง การสกัดเส้นใยธรรมชาติจากเส้นใย
มะพร้าวและเส้นใยปาล์ม การผลิตเส้นด้ายปอทะเล และการผลิต
เส้นด้ายจากก้านโหม่งจาก

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรหรือเสาะ ศึกษาวิจัยพืช
ทางเลือกเพื่อเพิ่มมูลค่าในจังหวัดนราธิวาส เพื่อหาชนิดพืชทางเลือก
ใหม่ในจังหวัดนราธิวาสที่มีศักยภาพและความเหมาะสมสำหรับนำ
มาใช้เป็นวัตถุดิบในการแปรรูป รวมถึงหาแนวทางการแปรรูปที่
เหมาะสมกับชนิดพืชที่ทำการคัดเลือกได้เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและ
ทางเลือกอาชีพด้านการเกษตรทางเลือกใหม่ สามารถสร้างเสริม
รายได้เพิ่มให้กับเกษตรกรให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีอาชีพที่มั่นคง
และยั่งยืน โดยนำตาหลามาใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมสิ่งทอ
ดำเนินการผ่าน 3 กิจกรรม คือ 1.การสำรวจข้อมูลพืชที่มีศักยภาพ
ในพื้นที่ 2. การพัฒนาเทคโนโลยีการแปรรูปตาหลาด้วยการ
สกัดเส้นใยเพื่อนำมาใช้เป็นวัตถุดิบในการทอผ้า 3. การขยาย
ผลงานวิจัยเทคโนโลยีการผลิตเส้นใยตาหลาสู่เกษตรกร

ผลการทดลอง พบว่า ตาหลาเป็นพืชที่มีศักยภาพ
สำหรับการเพิ่มมูลค่าและมีความเหมาะสมที่จะส่งเสริมแก่
เกษตรกรในจังหวัดนราธิวาส โดยนำส่วนของลำต้นตาหลาซึ่ง
เป็นวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาผลิตเป็นเส้นใยเพื่อใช้เป็น
วัตถุดิบในอุตสาหกรรมทอผ้า สำหรับการพัฒนาเทคโนโลยีการ
ผลิตเส้นใยตาหลา พบว่า การใช้ลำต้นตาหลาแช่ในสารสกัด
เส้นใยเป็นเวลา 6 วัน ทำให้ได้เส้นใยที่มีคุณสมบัติดี และการ
ใช้เส้นใยจากส่วนแกนในของลำต้นทำให้เส้นใยที่ได้มีลักษณะ
อ่อนนุ่ม ตรงความต้องการของบริษัทผู้ประกอบการด้านการ
ผลิตผ้าจากเส้นใยธรรมชาติ จากนั้นจึงนำเทคโนโลยีที่ได้ขยาย
สู่เกษตรกรในรูปแบบของการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ
เกษตรกรต้นแบบที่ผ่านการฝึกอบรมแล้วได้รวมกลุ่มกันและ
จัดตั้งเป็นกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกตาหลาเพื่อตัดต้นจำหน่าย

และกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกเส้นใยตาหลาเพื่อจำหน่ายเส้นใย
ให้กับผู้ประกอบการ โดยผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม
การทอผ้าได้นำเส้นใยตาหลาไปใช้ในการผลิตผ้าทอจาก
เส้นใยธรรมชาติที่มีส่วนผสมของเส้นใยตาหลา เป็นการ
ช่วยสร้างเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์สิ่งทอของประเทศไทย
สามารถส่งออกต่างประเทศได้มูลค่าสูง

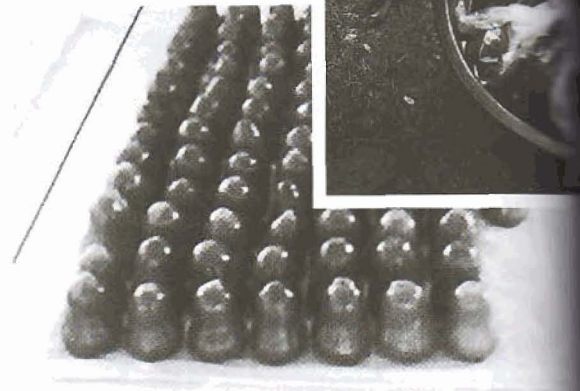
ระดับดี

โครงการขยายผลการใช้เทคโนโลยีแบบผสมผสานเพื่อควบคุมแมลงวันผลไม้ในชมพู ฝรั่ง และพุทรา ในพื้นที่จังหวัดราชบุรี นครปฐม และสมุทรสาคร ดำเนินการวิจัยโดย จันทนา ใจจิตร อติศักดิ์ คำนวนศิลป์ สุรพล สุขพันธ์ ศรีจันทร์ อินทร์น้อย อรัญญา ภูวิไล อุดลย์รัตน์ แคล้วคลาด วันชัย ถนอมทรัพย์ ปัญญา พุกสุน์ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 5 สัญญาณี ศรีรักษา วิไลวรรณ พรหมคำ สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช อรทัย เอื้อตระกูล นพรัตน์ บัวหอม สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร

ชมพู ฝรั่ง และพุทรา เป็นผลไม้ส่งออกสำคัญของประเทศไทย โดยชมพูมีปริมาณและมูลค่าการส่งออกสูงสุด แต่เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2553 ถึงเดือนเมษายน 2554 สำนักงานควบคุมคุณภาพตรวจสอบและกักกันโรค (AOSIQ) สาธารณรัฐประชาชนจีน แจ้งข้อมูลผ่านสำนักงานที่ปรึกษาต่างประเทศประจำกรุงปักกิ่ง เรื่องการตรวจพบปัญหาศัตรูพืชในผลไม้ส่งออกจากประเทศไทย โดยมีการแจ้งตรวจพบแมลงวันผลไม้ในชมพูที่ส่งออกผ่านด่านกวางโจวและเซี่ยงไฮ้ ประกอบกับเมื่อเดือนตุลาคม 2553 ประเทศมาเลเซียได้ระงับการส่งออกชมพูจากประเทศไทยเป็นการชั่วคราว ด้วยเหตุผลทางด้านมาตรการกักกันพืช คือ มีการตรวจพบแมลงวันผลไม้ชนิด *Bactrocera correcta* ซึ่งเป็นศัตรูพืชชนิดกักกันของประเทศมาเลเซีย และให้ประเทศไทยเสนอมาตรการทางด้านกักกันพืชที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการควบคุมไม่ให้แมลงวันผลไม้ชนิดดังกล่าวติดไปกับชมพู เพื่อยกเลิกการระงับนำเข้าชมพูจากประเทศไทยต่อไป

โครงการขยายผลการใช้เทคโนโลยีแบบผสมผสานเพื่อควบคุมแมลงวันผลไม้ในชมพู ฝรั่ง และพุทรา มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ผลผลิตที่ปลอดจากการเข้าทำลายของแมลงวันผลไม้ ต้นแบบที่ได้นำองค์ความรู้เกี่ยวกับวิธีการป้องกันกำจัดแมลงวันผลไม้ เริ่มตั้งแต่การจัดการก่อนการเก็บเกี่ยวเพื่อให้แปลงปลูกสะอาด มีแมลงวันผลไม้เหลือน้อยที่สุด ได้แก่ รักษาความสะอาดของแปลงปลูก ตัดแต่งกิ่งให้โปร่ง ห่อผลด้วยถุงพลาสติก ติดกับดักอย่างง่าย ใช้เหยื่อพิษโปรตีนไฮโดรไลเซท สารวาง บันทิกจำนวนแมลงวันผลไม้ และการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว เพื่อป้องกันการทำลายซ้ำของแมลงวันผลไม้จากที่อื่น เป็นการจัดการในเรื่องการขนย้ายผลผลิต และการคัดแยกผลผลิตที่เก็บเกี่ยวแล้ว นำไปคัดแยกในจุดคัดแยกภายในมุ้งตาข่ายขนาด 30 mesh หรือโรงคัดบรรจุที่ได้มาตรฐานผ่านการรับรองของกรมวิชาการเกษตร (GMP)

โครงการฯ ดำเนินการในพื้นที่ 3 จังหวัด ราชบุรี นครปฐม และสมุทรสาคร และดำเนินการ พบว่าในแปลงในโครงการฯ มีจำนวนแมลงวันผลไม้มีน้อยกว่าแปลงนอกโครงการฯ ซึ่งทำให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการสวนตามระบบ GAP และ GMP

การส่งออกชมพูสดไปประเทศมาเลเซีย ผลจากการจัดการระบบการผลิตที่ดีทำให้มีการยกเลิกคำสั่งระงับการส่งออกจากประเทศมาเลเซีย ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2555 สำหรับการส่งออกของสาธารณรัฐประชาชนจีนได้มีการปรับเทคโนโลยีเกี่ยวกับระยะเวลาในการห่อผลและถุงห่อผล จึงเป็นไปตามข้อตกลงร่วมระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน ส่งผลให้มีการยกเลิกคำสั่งระงับการส่งออกจากสาธารณรัฐประชาชนจีนระหว่าง 1 มกราคม 2558 - 31 มกราคม 2559 ทำให้มีการส่งออกแล้วทั้งสิ้น 204 ล็อต น้ำหนักรวม 338.10 ตัน มูลค่าประมาณ 18.76 ล้านบาท

ระดับชมเชย

การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตส้มโอพันธุ์ทับทิมสยามในพื้นที่ภาคใต้ตอนบน ดำเนินการวิจัยโดย ฐปนีย์ ทองบุญ

โอบุญดี เปรียบย้ง วิริยา ประจิมพันธุ์ กิรพันธ์

เกษมประมาณ จินตนาพร โคตรสมบัติ

สุวิมล ศรีกุล สำนักวิจัยและพัฒนาการ

เกษตรระดับที่ 7

ส้มโอพันธุ์ทับทิมสยาม เป็นพันธุ์ที่พัฒนาโดยเกษตรกรบ้านแสงวิมาน ตำบลคลองน้อย อำเภอปากพะนึ่ง จังหวัดนครศรีธรรมราช

มีปลูกเฉพาะที่ตำบลคลองน้อย ตำบลเกาะหวด และตำบลปากพะนึ่งฝั่งตะวันตก เป็นส้มโอที่มีลักษณะผลเหมือนพันธุ์ชาพวก มีกึ่งเป็นเนื้อสีชมพูค่อนข้างแดง ผลมีขนาดใหญ่ แต่มีรสขม เมื่อนำมาปลูกที่บ้านแสงวิมาน ปรากฏว่าให้ผลผลิตดี มีรสชาติหวานขึ้น ผิวผลมีสีเขียวเข้ม มีขนอ่อนนุ่มปกคลุมทั่วผลคล้ายกำมะหยี่ จากนั้นได้มีการปรับปรุงคุณภาพสายพันธุ์โดยการคัดเลือกสายพันธุ์แบบภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นเวลาหลายปี กระทั่งได้ส้มโอที่มีเนื้อสีแดงเข้มแบบสีทับทิม รสชาติหวาน หอม เนื้อนุ่มน่ารับประทาน จึงได้ตั้งชื่อใหม่ว่า ส้มโอพันธุ์ทับทิมสยาม

ส้มโอพันธุ์ทับทิมสยามเป็นส้มโอสายพันธุ์ใหม่ มีความเฉพาะเจาะจงกับสภาพพื้นที่ ซึ่งปลูกกันไม่แพร่หลาย จนปัจจุบันพบว่า ส้มโอพันธุ์ทับทิมสยามเป็นที่ต้องการของตลาดอย่างต่อเนื่อง สามารถจำหน่ายได้ในราคาสูงมาก ทำให้เกษตรกรเริ่มมีการขยายพื้นที่ปลูก อย่างไรก็ตาม เกษตรกรผู้ปลูกส้มโอยังขาดความรู้ในด้านการผลิต การจัดการศัตรูพืช ทำให้ผลผลิตที่ได้ไม่สม่ำเสมอและมีคุณภาพไม่ดีเท่าที่ควร จึงนำมาสู่การพัฒนาต่อยอดผลงานวิจัยแบบปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

คณะนักวิจัยดำเนินการศึกษาและพัฒนาการจัดการสวนโดยวิธีผสมผสาน การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว ตลอดจนการถ่ายทอดเทคโนโลยีขยายผลสู่เกษตรกร ดำเนินการวิจัยระหว่างปี 2553 - 2558 พบว่าการทดสอบและการพัฒนาการปลูกส้มโอพันธุ์ทับทิมสยามในแปลงปลูกของเกษตรกร โดยใช้เทคโนโลยีในการเตรียมแปลงปลูกและระบบการปลูกที่เหมาะสม ทำให้ต้นส้มโอมีการเจริญเติบโตดี และเกษตรกรยอมรับเทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร สามารถแนะนำเกษตรกรที่ต้องการปลูกส้มโอพันธุ์ทับทิมสยามในพื้นที่ได้ ทั้งยังขยายผลด้วยการจัดทำแปลงต้นแบบในแปลงเกษตรกรจำนวน 20 แปลง จัดฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการสวนส้มโอ

ผลงานวิจัยดีเด่น ประจำปี 2558 ยังไม่หมดเพียงเท่านั้น โปรดติดต่อตอนสุดท้ายฉบับหน้า

ทฤษฎีใหม่

หลายคนยังคงสับสนเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับทฤษฎีใหม่นั้นว่าเป็นเรื่องเดียวกัน แท้จริงแล้วไม่ได้ถูกต้องทั้งหมด เนื่องจากทฤษฎีใหม่เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับเกษตรกรที่ต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นราคาสินค้าหรือปัจจัยการผลิต น้ำ ภัยธรรมชาติ โรคระบาด การจัดการด้านการผลิตโรคศัตรูพืชแรงงาน และปัญหาด้านหนี้สิน

www.raiporjai.com

ทฤษฎีใหม่ คือ ตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมของการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงที่เด่นชัดที่สุด ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชดำรินี้เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่มักประสบปัญหาด้านต่าง ๆ ให้สามารถผ่านพ้นช่วงเวลาวิกฤตได้โดยไม่เดือดร้อนและยากลำบากมากนัก

ทฤษฎีใหม่ จึงเป็นแนวทางหรือหลักการในการบริหารจัดการที่ดินและน้ำ เพื่อการเกษตรในที่ดิน

ขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยบริหารและจัดแบ่งที่ดินแปลงเล็ก ๆ สักส่วน จำนวนปริมาณน้ำที่จะกักเก็บให้เพียงพอต่อการเพาะปลูกได้อย่างตลอดปี ซึ่งเป็นไปตามแผน 3 ขั้นตอน ดังนี้

ทฤษฎีใหม่ขั้นต้น แบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วน ตามอัตราส่วน 30:30:30:10 ซึ่งหมายถึง สระเก็บกักน้ำ 30% เพื่อใช้เก็บกักน้ำฝนในฤดูฝน เพื่อใช้แปลงนา 30% เพื่อปลูกข้าวในฤดูฝนเก็บไว้เป็นอาหารตลอดปี พื้นที่ปลูกไม้ยืนต้น พืชผัก พืชไร่ พืชสมุนไพร 30% เพื่อใช้เป็นอาหาร หากเหลือจากการรับประทานสามารถนำไปจำหน่ายได้ และเป็นที่อยู่อาศัยเลี้ยงสัตว์ ถนนหนทาง โรงเรือน 10%

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่สอง คือให้เกษตรกรรวมพลังกันในรูปกลุ่ม หรือสหกรณ์ ร่วมกันดำเนินการเรื่องการเพาะปลูก การตลาด การเป็นอยู่ที่ดีพอสมควร มีพื้นฐานในการดำรงชีวิต สวัสดิการ การสาธารณสุข เงินกู้ การศึกษา สิ่งประดิษฐ์ โดยกิจกรรมทั้งหมดจะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จะเป็นส่วนราชการ องค์กรเอกชน ตลอดจนสมาชิกในชุมชน

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่สาม เกษตรกร กลุ่มเกษตรกรควรมีการติดต่อประสานเพื่อจัดหาทุน หรือแหล่งเงิน เช่น ธนาคาร บริษัท ห้างร้านเอกชน เพื่อการลงทุนและพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยทุกฝ่ายจะได้รับประโยชน์ร่วมกัน เกษตรกรขายข้าวได้ราคาสูง ไม่ถูกกดราคา ธนาคารหรือบริษัทเอกชนซื้อข้าวบริโภคในราคาต่ำ เกษตรกรซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคได้ในราคาต่ำ ร่วมกันซื้อเป็นจำนวนมาก ธนาคารหรือบริษัทเอกชนจะสามารถกระจายทุนเพื่อไปดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ ให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแปลงทฤษฎีสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรกรสามารถปฏิบัติตามได้หลุดพ้นจากความยากจน เลี้ยงชีพตนเองและครอบครัวได้อย่าง

ข้อมูล : www.chaipat.or.th www.agrinature.or.th

โรงเรียนเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามแนวพระราชดำริ

พบกับหน่วยงาน : **บรรณธิการ** E-mail: hariponchai@hotmail.com

ผลิใหม่ ก้าวใหม่การวิจัยและพัฒนาการเกษตร

- วัตถุประสงค์**
  - ☛ เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยและผลการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดกรมวิชาการเกษตร
  - ☛ เพื่อเป็นสื่อกลางสำหรับนักวิจัยกับผู้บริหาร นักวิจัยกับนักวิจัย และนักวิจัยกับผู้สนใจ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
  - ☛ เพื่อเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น อันจะเป็นตัวอย่างหรือเป็นพื้นฐานการวิจัยขั้นสูงต่อไป

ที่ปรึกษา : สมชาย ชาวนรงค์กุล
พรพนีย์ วิชชาชู

บรรณาธิการ : ประภาส ทรงหงษา
กองบรรณาธิการ : อังคณา สุวรรณภูมิ อุดมพร สุขคุตร์
 พนารัตน์ เสรีทวีกุล จินตน์กานต์ งามสุทธา
ช่างภาพ : กัญญาณัฐ ไฟแดง
บันทึกข้อมูล : ธวัชชัย สุวรรณพงษ์ อารมณ์ ตายทรัพย์
จัดส่ง : จารุวรรณ สุขเอี่ยม
สำนักงาน : กรมวิชาการเกษตร ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 109
โทรศัพท์ : 0-2561-2825, 0-2940-6864 **โทรสาร** : 0-2579-4406
พิมพ์ที่ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด อรุณการพิมพ์ **โทรศัพท์** : 0-2282-6033-4
www.aroonkarnpim.co.th